

בין תורה לפרנסה: מעבר גברים חרדים מ"כוללים" לשוק העבודה

מושב חרדים
כנס האגודה הישראלית לכלכלה

מציג: גבי גורדון

מטרת המחקר

- אפיון השתלבות בהשכלה ושוק העבודה של גברים חרדים תוך חלוקתם לפי "עוצמת הקשר" לכוללים
- מחקר תיאורי - היכרות נוספת עם העולם החרדי תוך הסתכלות על כוללים כנקודת ייחוס, שכן מדובר בתחנה משמעותית עבור רוב הגברים החרדים.

נתונים, אוכלוסייה ומתודולוגיה

- גברים שלמדו בישיבות חרדיות קטנות (ילידי 1977-1995).
- מעקב מגיל 20 ועד לגילם בשנת 2021, או גיל 40 (המוקדם מביניהם).
- נתוני ישיבות בשנים 1997-2021 (מקור: אגף תורני במשרד החינוך) ממוזגים עם מקורות מידע נוספים.
- חלוקה לקבוצות לפי "עוצמת הקשר" לכוללים.

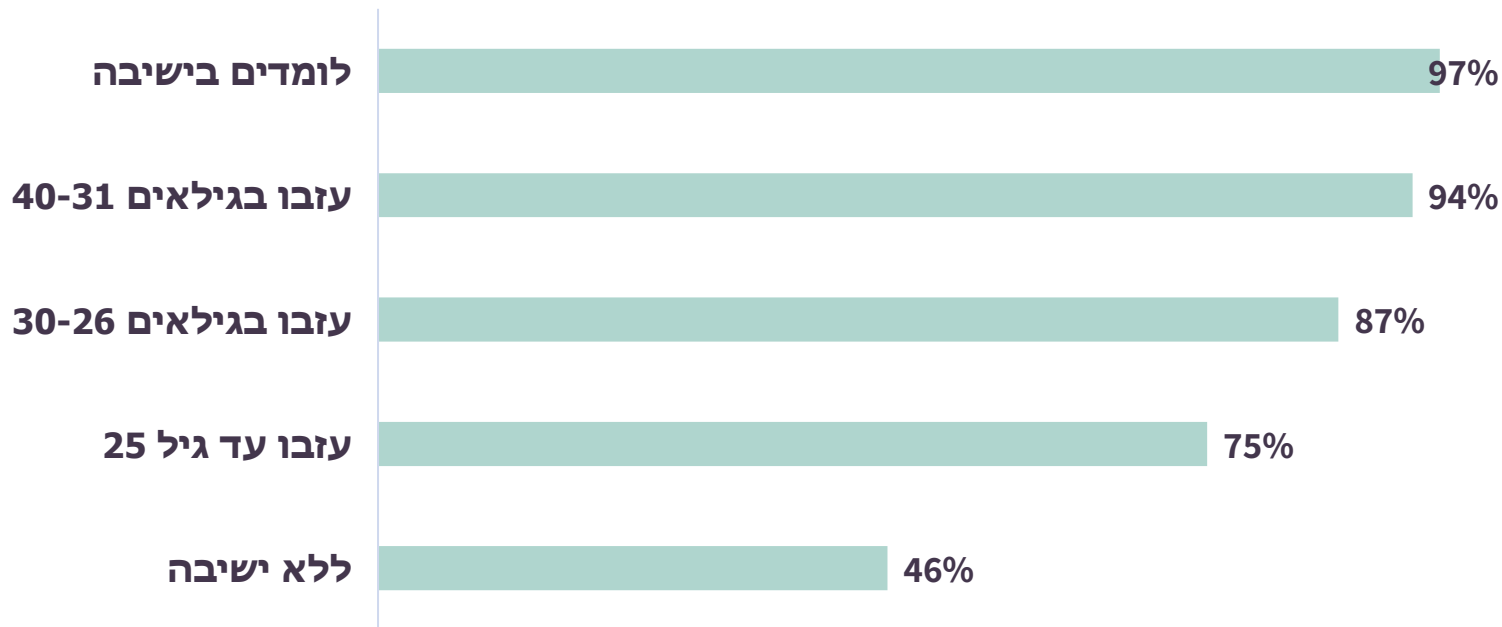
קבוצות מחקר

חלק באוכלוסיית המחקר	
11%	לא המשיכו לשיבה
21%	עזבו עד לגיל 25
11%	עזבו בגילאי 26-30
8%	עזבו בגילאי 31-40
49%	עדיין לומדים בישיבה
115,696	סך אוכלוסיית המחקר

התפלגות בקרב בוגרים (בני 35 ומעלה)

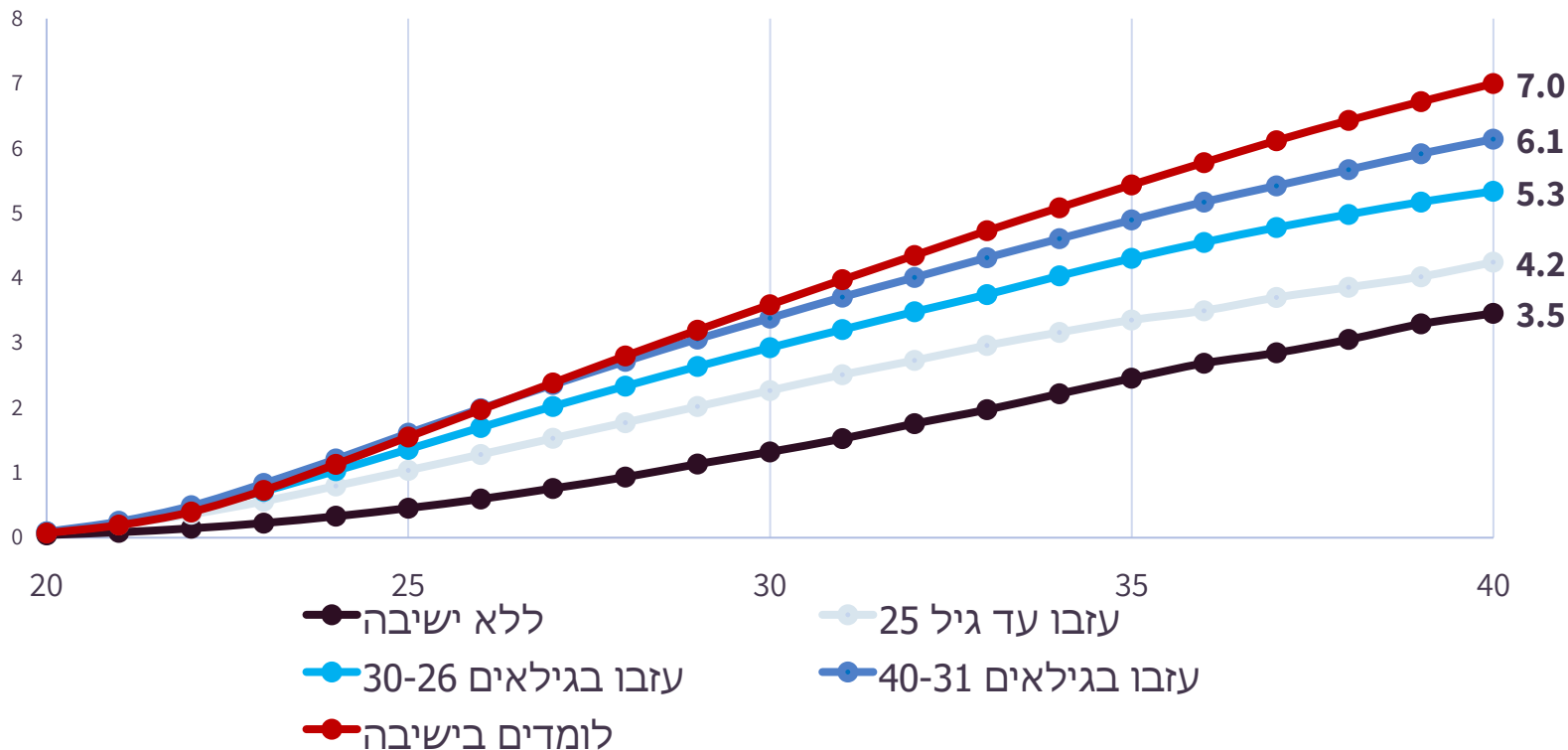
הבדלים בין קבוצות המחקר

אחוז החרדים ע"פ הגדרה עצמית (מיזוג עם סקר כוח אדם)

כצפוי, קיים מתאם חיובי וברור בין הקשר לישיבות וכוללים לבין שיעור המגדירים עצמם חרדים

דפוסי ילודה בהתאם לעוצמת הקשר לכולל

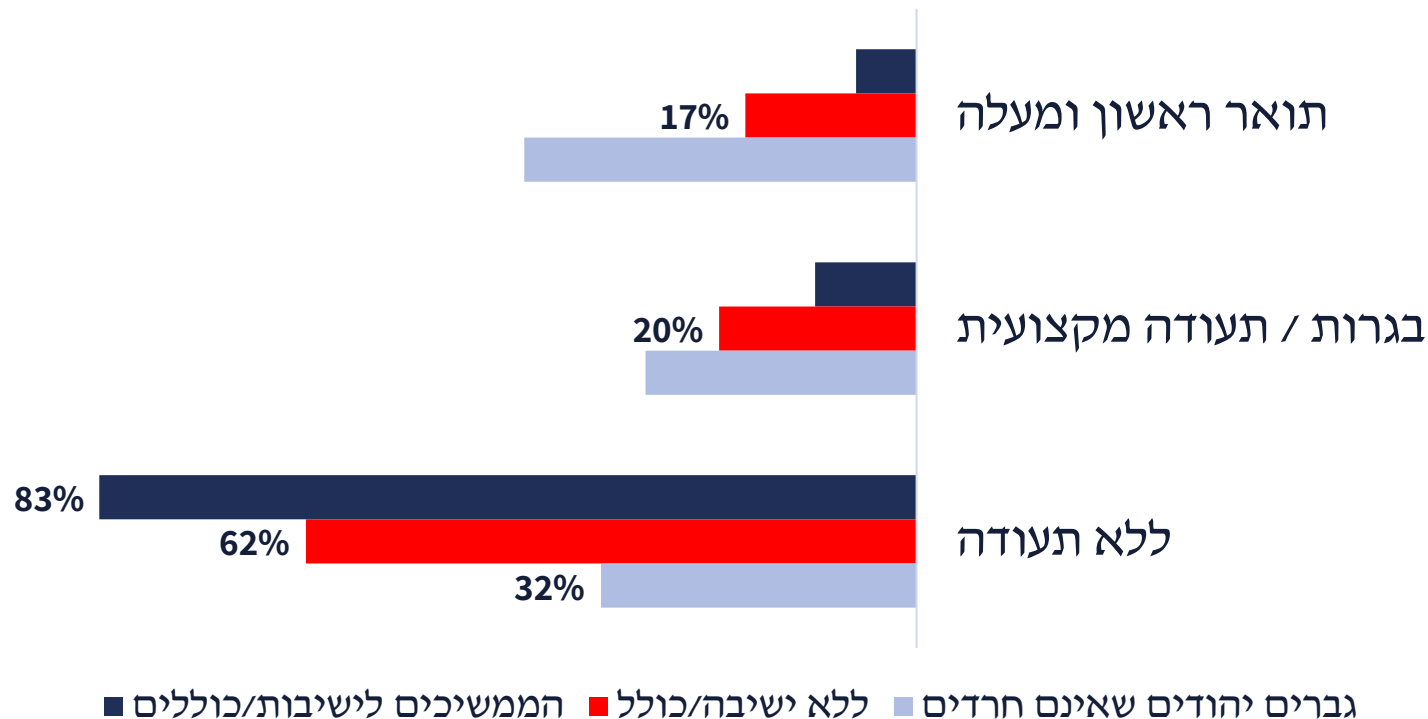

קיים מתאם חיובי וברור בין הקשר לכוללים לבין מספר ילדים

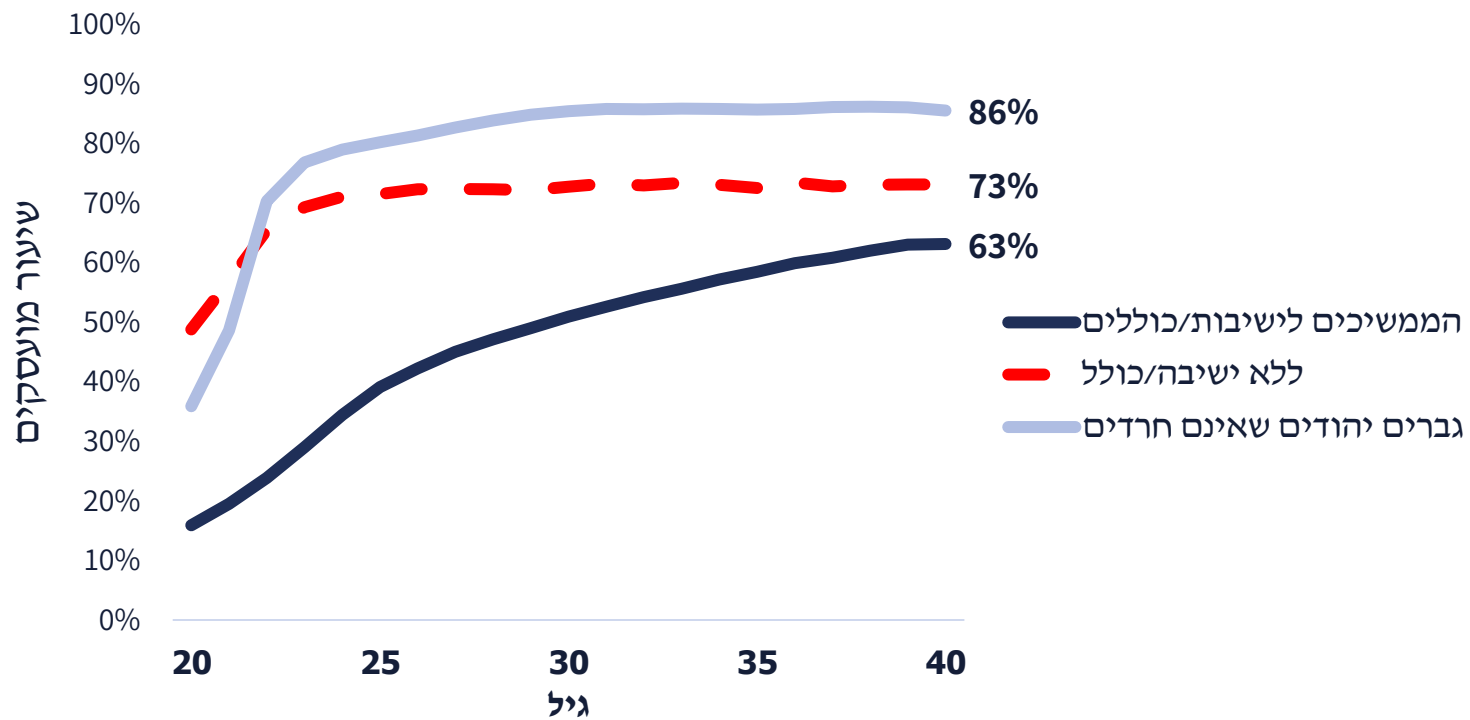
הלומדים בישיבות קטנות שלא המשיכו לישיבות גדולות

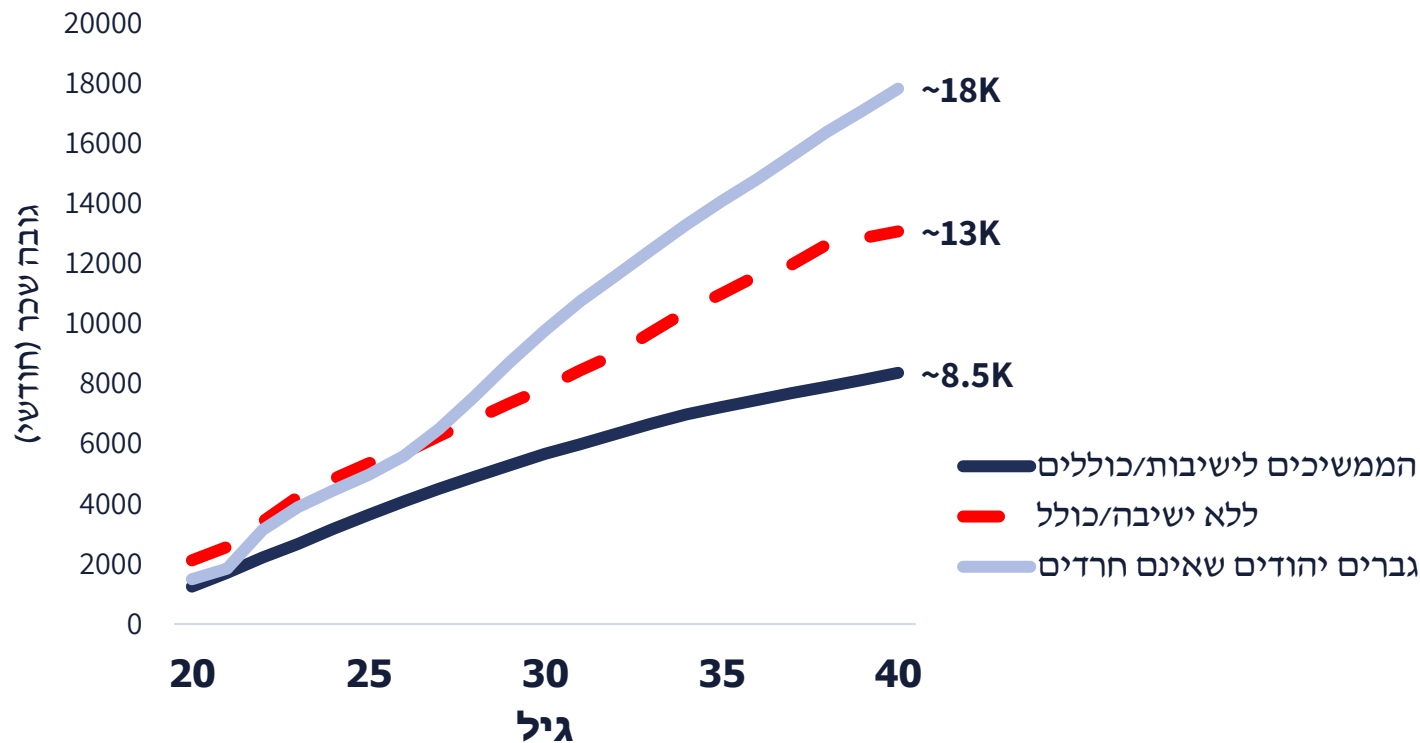
השכלה: בתווך בין יהודים שאינם חרדים לבין הממשיכים לשיבות

תעסוקה: שיעור המועסקים "מתכנס" לשיעור הנמוך משל יהודים שאינם חרדים אך גבוה מהממשיכים לשיבות

תעסוקה: גובה ההכנסות (חודשיות)

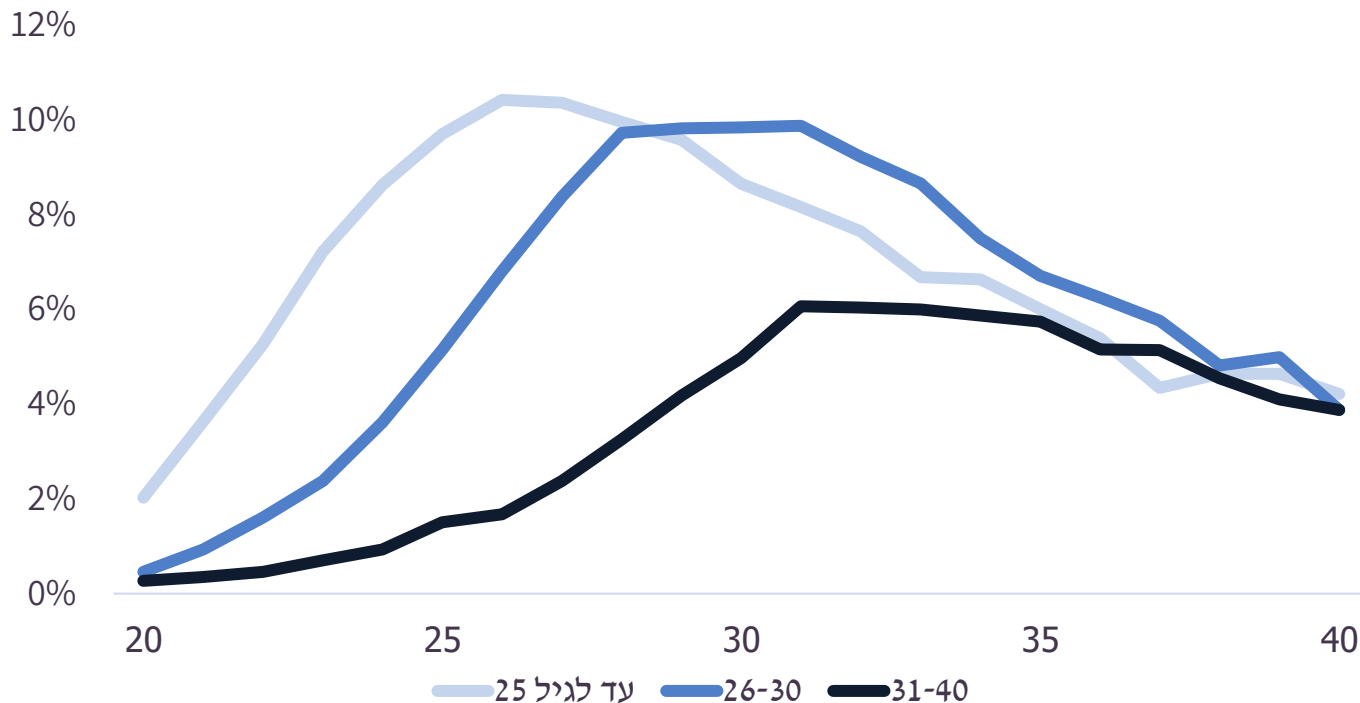
שכר גבוה ביחס לממשיכים לישיבות, פער החל מגיל 29 לטובת יהודים שאינם חרדים

למדו בישיבות גדולות או כוללים - ועזבו

חלוקה ל-3 קבוצות:

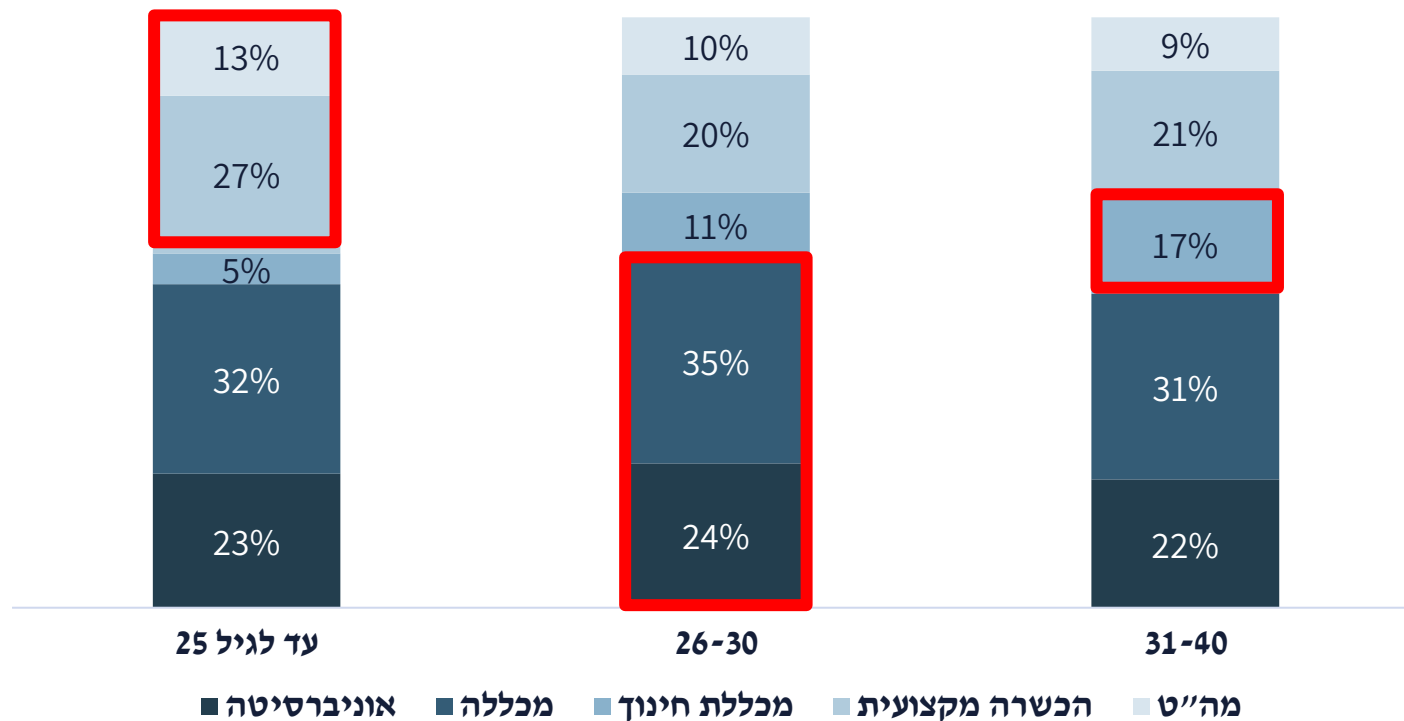
- עזבו עד גיל 25
- עזבו בגילאי 26-30
- עזבו בגילאי 31-40

השכלה: שיעור העוזבים המצויים במוסדות על-תיכוניים, לפי גילאי העזיבה

הסיכוי לרכוש השכלה בקרב העוזבים לאחר גיל 30 נמוך בהשוואה לעוזבים "המוקדמים"

השכלה: התפלגות לפי מוסדות להשכלה על-תיכונית, לפי קבוצות העוזבים

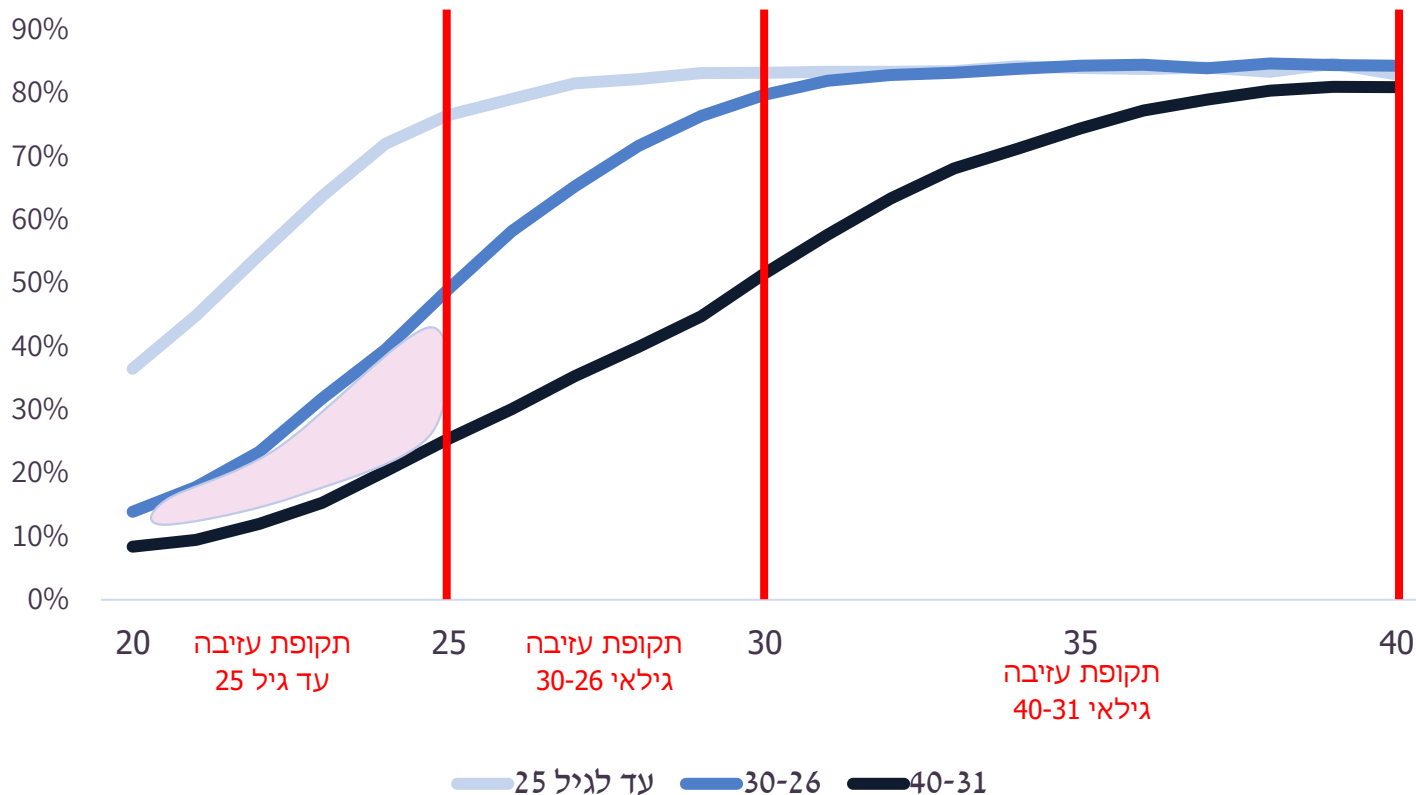

העוזבים עד גיל 25 פונים יותר להכשרות מקצועיות לעומת הקבוצות האחרות, בעוד שהעוזבים "המאוחרים" פונים יותר ללימודים במכללות לחינוך

השכלה: שיעורי נשירה מאקדמיה בקרב קבוצות עוזבים

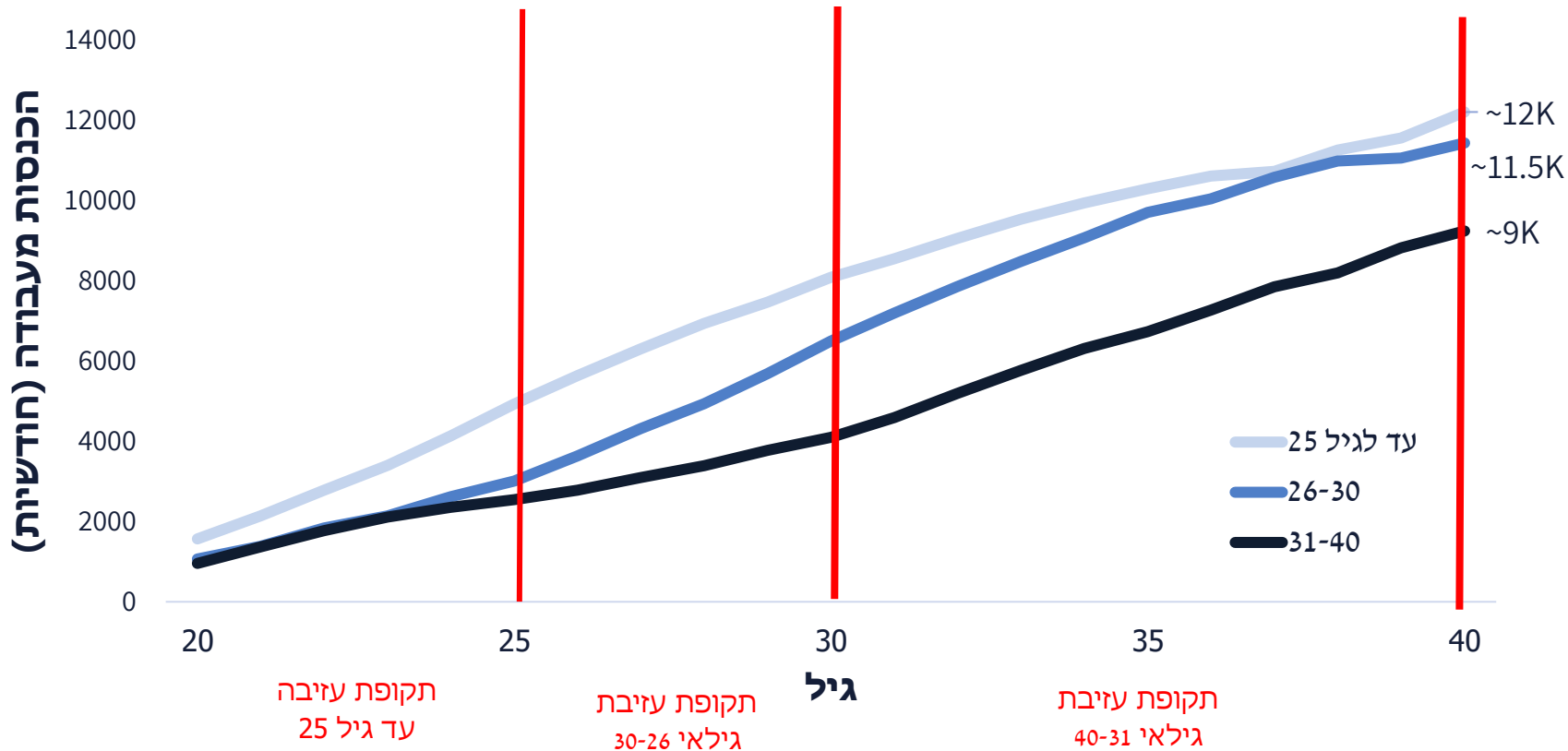
שיעור נשירה מאקדמיה	
43.2%	עד לגיל 25
35.6%	30-26
34.5%	40-31
22.5%	יהודים שאינם חרדים

תעסוקה: התכנסות לאותם שיעורי תעסוקה לאחר "תקופת העזיבה"

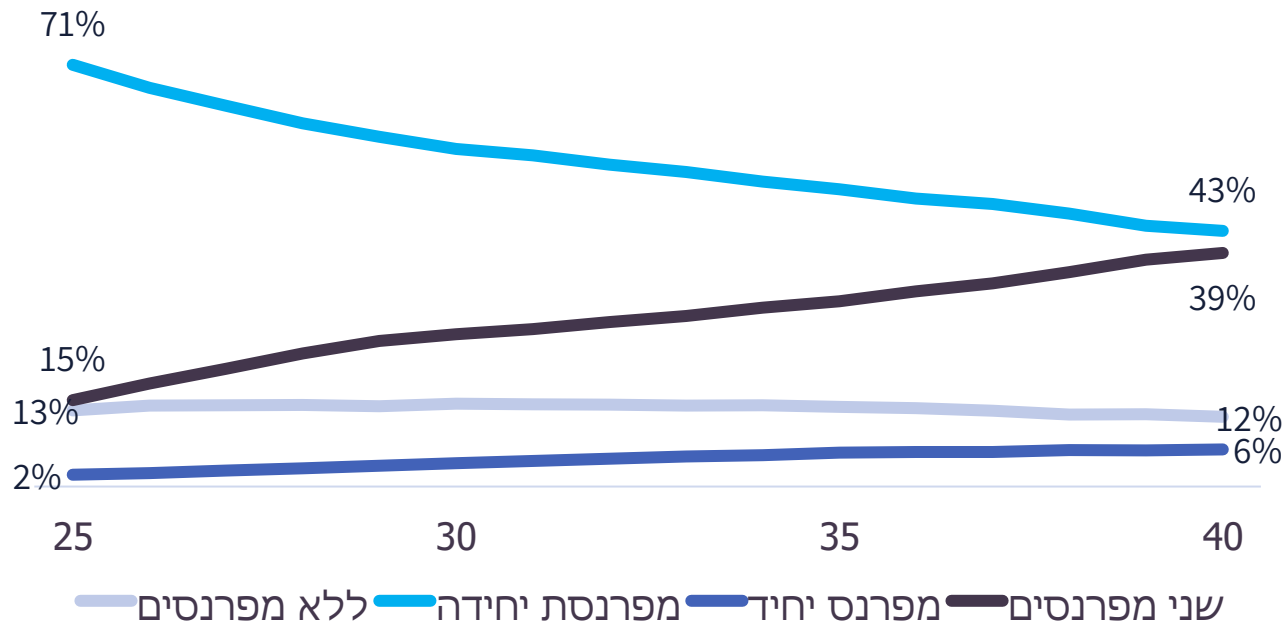

תעסוקה: עוזבים בגילאי 26-30 מדביקים את פערי השכר עם העוזבים המוקדמים, כאשר העוזבים המאוחרים כנראה לא יצליחו להדביק את הפער

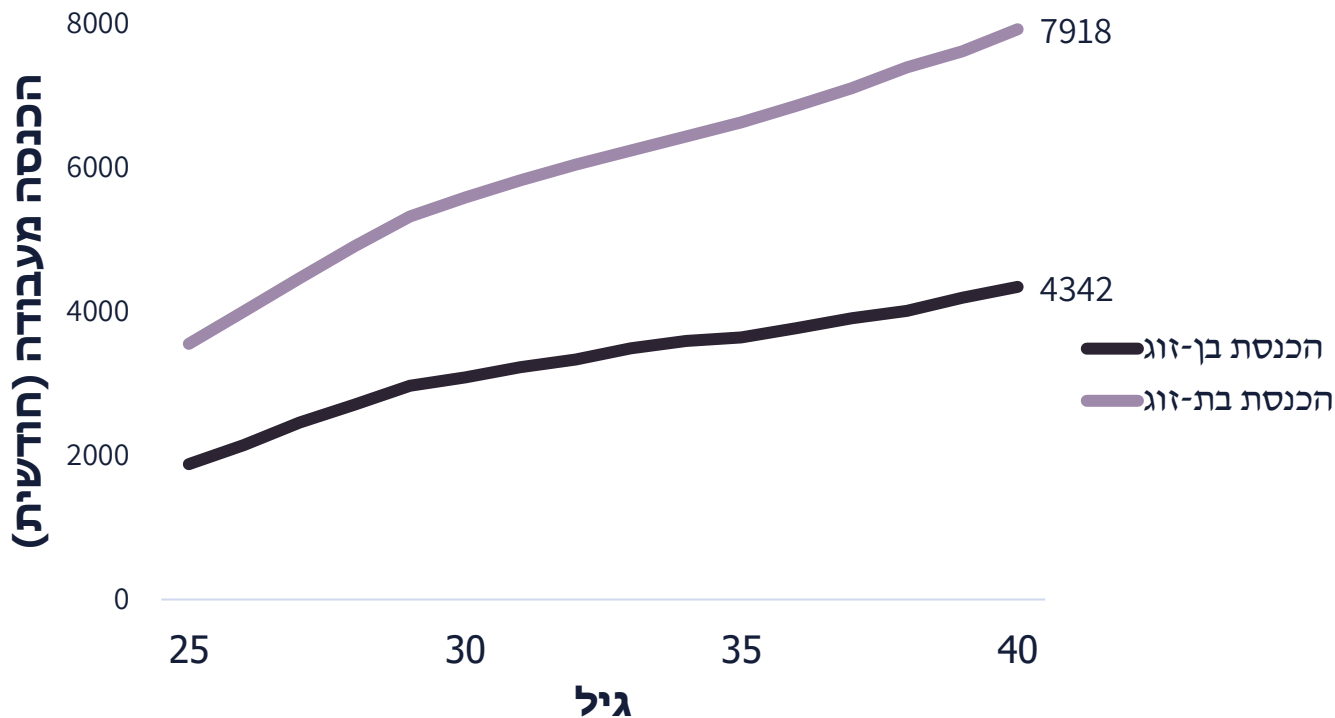
לומדים כיום בכולל (גילאי 30 ומעלה)

תעסוקה: הרכב תעסוקה במשקי בית של אברכים, לפי גיל

חלוקה גוברת "בעול הפרנסה" עם ההתקדמות בגיל, כאשר לא מדובר בתחלופה בין גברים ונשים בשוק העבודה, אלא הצטרפות הגברים

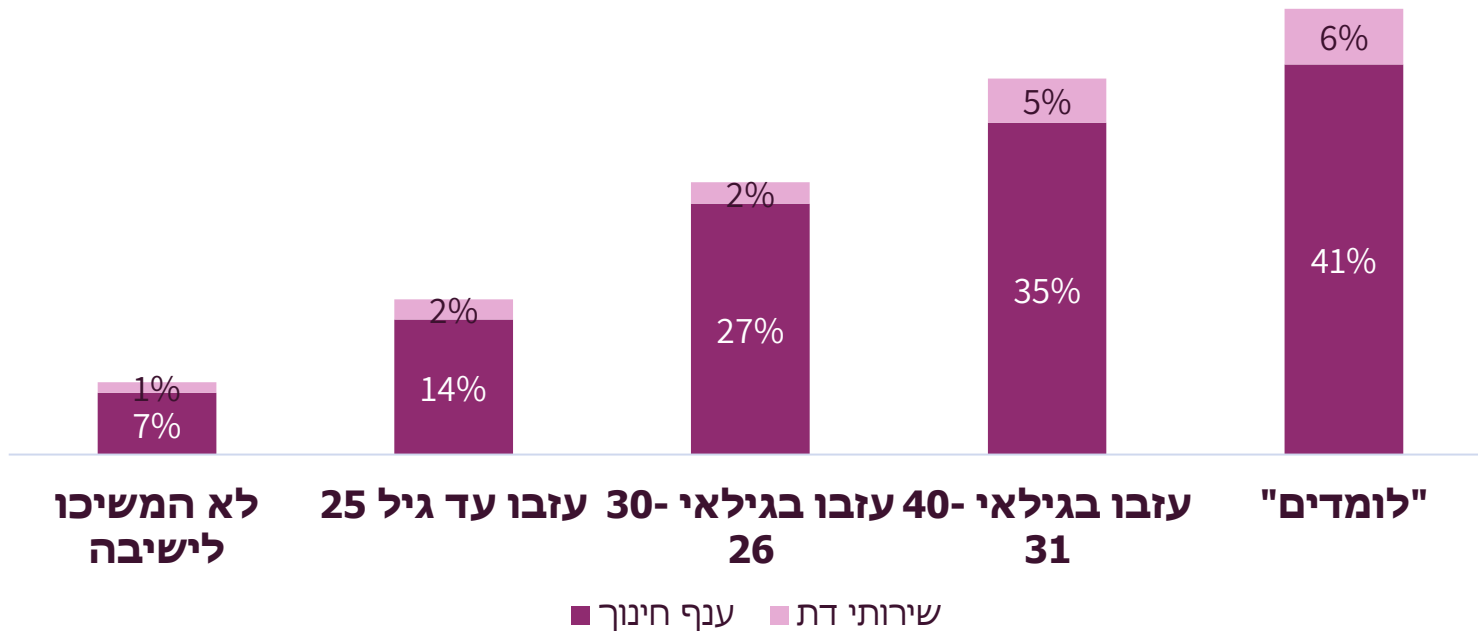
תעסוקה: גובה הכנסות בקרב בני הזוג לפי גיל

על-אף החלוקה הגוברת בעולם הפרנסה בין בני בזוג, גובה ההכנסות בקרב הגברים נמוך מאוד

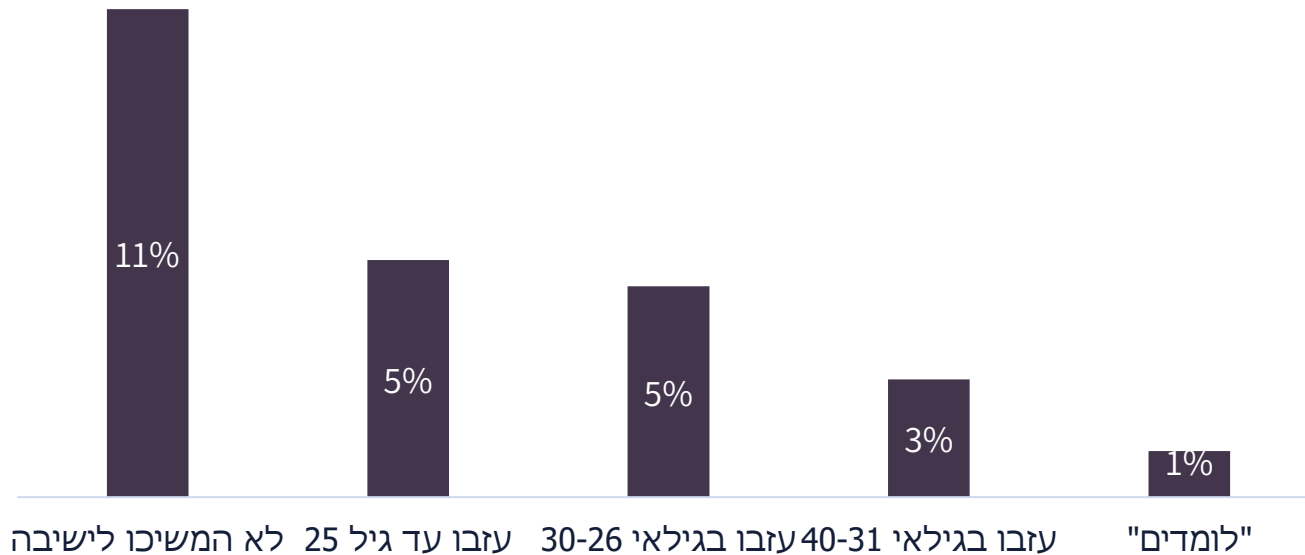
ענפי כלכלה נבחרים: השוואה בין קבוצות המחקר

שיעור המועסקים בענף החינוך + שירותי דת (גיל 37)

כמחצית "הלומדים" שבתעסוקה עובדים בתחום החינוך או שירותי דת

שיעור המועסקים בהיי-טק (גיל 37)

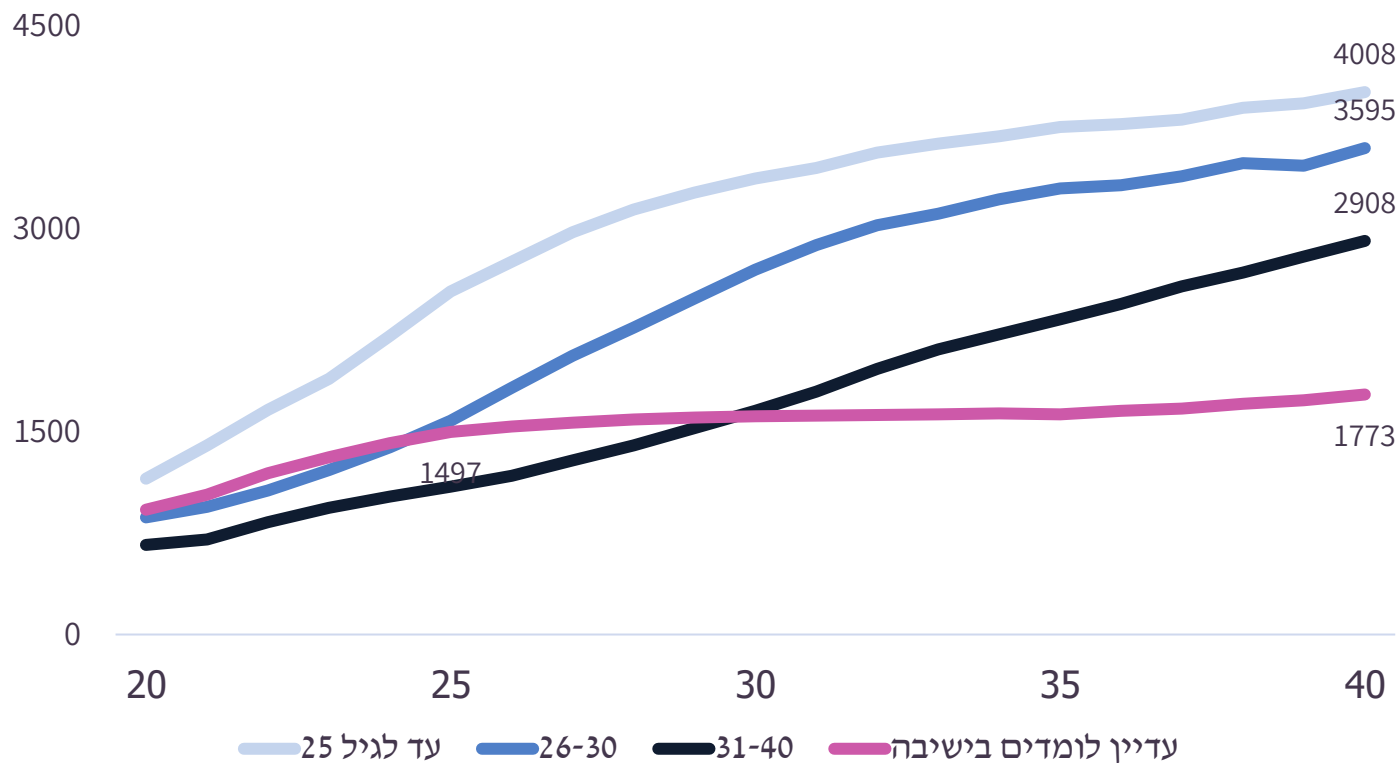

מתאם הפוך בין עבודה בהייטק לבין עוצמת הקשר לישיבה

אינדיקציה לרמת החיים כלכלית "מינימליסטית" בקרב החרדים ה"לומדים"

הכנסה לעבודה לנפש סטנדרטית במשק הבית, לפי קבוצות המחקר

- גברים שלא המשיכו לישיבות נמצאים "בתווך" בין האוכלוסייה היהודית הלא-חרדית לבין אוכלוסיית "המיינסטרים" החרדי.
- בקרב הלומדים שעזבו שיעורי התעסוקה מתכנסים לאותם שיעורים גבוהים לאחר העזיבה, בקרב כלל קבוצות העוזבים.
- **עם זאת, נמצאו הבדלים משמעותיים הן בסיכוי לרכוש השכלה והן בכושר ההשתכרות בין העוזבים לאחר גיל 30 לבין העוזבים "המוקדמים".**
- רוב הפרטים שעדיין בישיבות אינם בכוח העבודה בתחילת גילאי ה-20 כאשר נשותיהם הן המפרנסות העיקריות.
- גם כשהלומדים מצטרפים לשוק התעסוקה, ההכנסות נמוכות מאוד.
- אינדיקציה לקיום של רמת חיים כלכלית "מינימליסטית" בקרב "הלומדים"

תודה!

אשמח להערותיכם!
Gabrielg@idi.org.il

קבוצות מחקר בקרב הבוגרים (35 ומעלה)

חלק באוכלוסיית המחקר	
9%	לא המשיכו לישיבה
14%	עזבו עד לגיל 25
14%	עזבו בגילאי 26-30
17%	עזבו בגילאי 31-40
45%	עדיין לומדים בישיבה

קבוצות מחקר בקרב הבוגרים (35 ומעלה)

לומדים בישיבה	למדו בישיבה ועזבו	ללא ישיבה	סה"כ	
49%	30%	27%	39%	ליטאים
20%	24%	38%	23%	ספרדים
27%	42%	31%	33%	חסידים
4%	4%	4%	4%	ספרדים במוסדות ליטאים

